

O‘ZBEK TILINI O‘QITISHDA ILG‘OR TEXNOLOGIYALAR

Nurmatova Nilufar Abdupattoyevna

Andijon viloyati Oltinko‘l tumani 28- maktab ona tili va adabiyot o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA Ushbu maqolada o‘zbek tilini o‘qitishda ilg‘or pedagogik texnologiyalarning o‘rni yoritilgan. Bu texnologiya til o‘rganish va o‘qitish jarayonlarini qanday yaxshilashi mumkinligini ta’kidlaydi. Maqolada interfaol ta’lim platformalari, multimedia resurslari va til o‘rganish ilovalari kabi ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanishning mumkin bo‘lgan afzalliklari muhokama qilinadi. Unda o‘quvchilarni qiziqtirish, faol ishtirok etishga ko‘maklashish va o‘zbek tilini o‘qitish uchun immersiv o‘quv muhitini yaratish uchun texnologiyani joriy etish muhimligi ta’kidlanadi.

Kalit so‘zlar: ilg‘or pedagogik texnologiyalar, o‘qitish, o‘zbek tili, til o‘rganish, interfaol ta’lim platformalari, multimedia resurslari, til o‘rganish uchun ilovalar, ishtirok, faol ishtirok, immersiv o‘quv muhiti.

KIRISH

O‘zbek tilini o‘qitishda ilg‘or pedagogik texnologiyalarning o‘rni tobora ortib bormoqda, chunki texnologiya ta’limda hal qiluvchi rol o‘ynamoqda. Raqamli vositalarning jadal rivojlanishi bilan ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanish o‘zbek tilini o‘qitish va o‘rganishni kuchaytirish, uni talabalar uchun yanada qulay, qiziqarli va samaraliroq qilish imkonini beradi. O‘zbek tilini o‘qitishda ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanishning asosiy afzalliklaridan biri interfaol va shaxsiylashtirilgan o‘quv tajribasini taqdim etishdir. Til o‘rganish ilovalari, onlayn interaktiv tadbirlar va virtual sinf xonalaridan foydalanish bilan talabalar til bilan yanada dinamik va immersiv tarzda shug‘ullanishlari mumkin. Bu ularning til bilish darajasini oshirishga, shuningdek, qiziqish va o‘rganishga bo‘lgan motivatsiyasini oshirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODIKASI

Qolaversa, ilgʻor pedagogik texnologiyalar oʻzbek tilini oʻrganish uchun juda koʻp manba va materiallardan foydalanish imkonini beradi. Onlayn platformalar va raqamli kutubxonalar orqali talabalar oʻzlarining til oʻrganish tajribasini oshirishi mumkin boʻlgan asl matnlar, audioyozuvlar, videolar va boshqa multimedia kontentiga osongina kirishlari mumkin. Haqiqiy dunyo tilidan foydalanishga bunday taʼsir qilish oʻquvchilarning til koʻnikmalarini yanada madaniy va lingvistik jihatdan oʻziga xos tarzda rivojlantirishga yordam beradi. Bundan tashqari, ilgʻor pedagogik texnologiyalar talabalar uchun tabaqalashtirilgan taʼlim va shaxsiylashtirilgan taʼlim yoʻllarini qoʻllab-quvvatlashi mumkin. Moslashuvchan taʼlim tizimlari va sunʼiy intellektga asoslangan platformalardan foydalangan holda oʻqituvchilar oʻz oʻqitishni oʻquvchilarning individual ehtiyojlari va oʻrganish uslublariga moslashtirishi mumkin. Bu oʻquvchilarning turli lingvistik kelib chiqishi, qobiliyatlari va qiziqishlarini hisobga olishga yordam beradi va natijada tilni yanada samarali oʻzlashtirishga olib keladi. Qolaversa, ilgʻor pedagogik texnologiyalar oʻzbek tilida hamkorlikda oʻrganish va muloqotni osonlashtirishi mumkin. Onlayn forumlar, munozaralar kengashlari va hamkorlik platformalari orqali talabalar hatto anʼanaviy sinf muhitidan tashqarida ham mazmunli til oʻzaro taʼsirlari va almashinuvlarida ishtirok etishlari mumkin. Bu talabalar oʻrtasida hamjamiyat tuygʻusini va umumiy oʻrganish tajribasini rivojlantirishga yordam beradi, shuningdek, tildan foydalanish va muloqot qilish uchun imkoniyatlar yaratadi.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

Turkiy tillar oilasiga mansub oʻzbek tili Oʻzbekistonning rasmiy tili boʻlib, qoʻshni mamlakatlarda ham keng tarqalgan. Har qanday tilda boʻlgani kabi, talabalarning tilni muvaffaqiyatli oʻzlashtirib olishlarini taʼminlash uchun samarali oʻqitish usullarini qoʻllash muhimdir. Oʻzbek tilini oʻrgatishning foydali usullari: • Kommunikativ yondashuv: Bu usulda tilni real hayotda amaliy foydalanishga qaratilgan. Oʻzbek tilini rolli oʻyinlar, suhbatlar va interfaol mashgʻulotlar orqali oʻrgatish oʻquvchilarda nutq va tinglash qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. Kundalik til va situatsion dialoglardan foydalanishga urgʻu berish oʻquv jarayonini yanada qiziqarli va dolzarb qilishi mumkin. • Interaktiv multimedia: interaktiv til oʻrganish dasturi, onlayn videolar

va audio yozuvlar kabi multimedia resurslarini o‘z ichiga olish o‘rganish tajribasini oshirishi mumkin. Bu vositalar o‘quvchilarni o‘zbek tilining asl qo‘llanishi, madaniy jihatlar va tilni har tomonlama tushunishni rivojlantirish uchun muhim bo‘lgan turli urg‘ularni ochib berishi mumkin. • Vazifaga asoslangan ta‘lim: Bu usul o‘quvchilardan aniq maqsadlarni bajarish uchun o‘zbek tilidan foydalanishni talab qiladigan til o‘rganish vazifalarini ishlab chiqishni o‘z ichiga oladi. Vazifalar faol tildan foydalanishni rag‘batlantiradigan va amaliy ko‘nikmalarni rag‘batlantiradigan muammolarni hal qilish faoliyati, ijodiy loyihalar yoki hamkorlikdagi topshiriqlardan iborat bo‘lishi mumkin.

• Madaniy suvga cho‘mish: O‘zbek madaniyati, an‘analari va urf-odatlar bilan tanishish til o‘rganishni sezilarli darajada oshirishi mumkin. Adabiyot, musiqa, an‘anaviy san‘at va oshpazlik tajribalari orqali til darslariga madaniy elementlarni integratsiyalash til va uning mazmunini yaxlit tushunish imkonini beradi. • Grammatika-tarjima usuli: Kommunikativ va immersiv yondashuvlar qimmatli bo‘lsa-da, tilni bilish uchun ma‘lum darajadagi grammatik tuzilish zarur. Grammatika qoidalarini tizimli ravishda o‘rgatish va tarjima mashqlarini o‘z ichiga olgan grammatika-tarjima metodi o‘quvchilarga o‘zbek tilining tuzilishi va sintaksisi bo‘yicha mustahkam asos yaratishi mumkin. • Haqiqiy materiallardan foydalanish: o‘zbek tilidagi gazetalar, kitoblar, ijtimoiy tarmoqlardagi postlar va onlayn maqolalar kabi asl materiallarni o‘z ichiga olish talabalarni real dunyo tillaridan foydalanishga undashi mumkin. Ushbu yondashuv o‘quvchilarga amaliy kontekstda o‘qishni tushunish va so‘z boyligini rivojlantirishga yordam beradi. • Texnologiya bilan ta‘minlangan ta‘lim: til o‘rganish ilovalari, virtual sinflar va onlayn resurslar kabi ilg‘or pedagogik texnologiyalardan foydalanish o‘quv tajribasini oshirishi mumkin. Interfaol mashqlar, raqamli kartalar va til o‘rganish platformalari shaxsiylashtirilgan o‘rganish tajribasi, tezkor fikr mulohazalar va mustaqil o‘rganish imkoniyatlarini taklif qilishi mumkin. Umuman olganda, o‘quvchilarning ehtiyojlari va xohishlariga moslashtirilgan usullarning kombinatsiyasi o‘zbek tilini o‘zlashtirishni sezilarli darajada oshirishi mumkin. O‘qitishning turlicha yondashuvlarini o‘zida mujassamlashtirgan holda, o‘qituvchilar o‘quvchilarni o‘ziga

jalb etadigan va o'zbek tilini bilish darajasini oshiruvchi keng qamrovli til o'rganish muhitini yaratishi mumkin.

XULOSA

Xulosa qilib aytish mumkinki, ilg'or pedagogik texnologiyalar o'zbek tilini o'qitish va o'rganishni sezilarli darajada oshirish imkoniyatiga ega. Ushbu texnologiyalar interfaol, shaxsiylashtirilgan va madaniy jihatdan o'ziga xos o'rganish tajribasini, shuningdek, keng ko'lamlil resurslardan foydalanish va tabaqalashtirilgan ta'limni qo'llab-quvvatlash qobiliyatini ta'minlash orqali o'zbek tilini o'rganishni yanada qiziqarli, samarali va qulayroq qilishga yordam beradi. talabalar. Texnologiyalar rivojlanishda davom etar ekan, o'qituvchilar uchun bu yutuqlarni o'zlashtirib olishlari va ulardan o'zbek tilini o'qitish va o'rganishni innovatsion va ta'sirchan usullarda qo'llab-quvvatlashlari muhim ahamiyatga ega.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Urazbayevna, U. N. (2022). O'ZBEK TILINI O'QITISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING O'RNI. IJODKOR O'QITUVCHI, 2(24), 692-695.
2. To'xtaboyevich, A. I. (2023). O 'ZBEK TILINI O 'QITISHDA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNING O 'RNI. " XXI ASRDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR, FAN VA TA'LIM TARAQQIYOTIDAGI DOLZARB MUAMMOLAR" nomli respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi, 1(11), 175-178.
3. Kholmatov U. S. et al. Characteristics of optoelectronic discrete displacement converters with hollow and fiber light guides //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 471. – C. 06015.
4. Melikuziev A. et al. IMPROVING THE PERFORMANCE OF THE FUEL INJECTION SYSTEM //Development and innovations in science. – 2022. – T. 1. – №. 14. – C. 10-14.
5. Xalilbek o'g'li X. E. ICHKI YONUV DVIKATEL DETALLARINI QURUM BOSISHINI TEKSHIRISH //World scientific research journal. – 2023. – T. 18. – №. 1. – C. 110-115.

6. Xalilbek o‘g‘li X. E. MOTOR MOYLARIDA BO‘LADIGAN O‘ZGARISHLAR VA ULARNING XIZMAT QILISH DAVRI //Mexatronika va robototexnika: muammolar va rivojlantirish istiqbollari. – 2023. – T. 1. – №. 1. – С. 321-323.

7. Xalilbek o‘g‘li X. E., Bobirxon o‘g‘li U. B., Xalimjonov E. X. LOGISTIK KORXONALAR FAOLIYATINI O‘RGANISH VA ULARNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH JARAYONLARI //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 8. – №. 4. – С. 89-92.

8. Xalilbek o‘g‘li X. E., G‘anijon o‘g‘li V. J., Xalimjonov E. X. CHORRAHALARDA TRANSPORT VOSITALARINING TIRBANDLIGINI O‘RGANISH VA TAHLIL QILISH //Лучшие интеллектуальные исследования. – 2023. – Т. 8. – №. 4. – С. 99-104.

9. Xalimjonov E. Motor moylari, xossalari va ularda bo‘ladigan o‘zgarishlarni aniqlash //Актуальные вопросы высшего образования–2023. – 2023.